

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Provincies un mes . . . . . 0'25 Ptas.
Estranjé un any . . . . . 8'00
Número corrent . . . . . 5 cénts.
No retornám ets originals.

Direcció y Redacció: Arábí 6—pral.
Buzón: Kiosco de G. Lirola.—Bor

DIRECTÓ, ADMINISTRADÓ Y PROPIETAR
ES MASCLE RÓS

MEMBRES DE REDACCIÓ

Es Mascle Rós.
Jordi Martí Rosselló.
Cap Verjo.
S'Hereu de Can Pruna.
J. M. R.
Llorens Beltrán («Berbó»).

SETMANARI BILINGÜE INIMÍCH DE SES PENES Y AMÍCH D'ES BON HUMÓ

Sa Carta d'en Verga

Mos cridá fort ferm s'atenció, una carta publicada a sa premsa diaria de Palma, la qual anave firmada per D. Dinero, vuy di, per D. Juan March.

Escoltau y oireu: (1). Comensa sa carta.

«De algún tiempo a esta parte he podido convencerme de que ciertos elementos y personas fomentan en contra mia una campaña para mostrarme ante el pueblo como acaparador de sustancias alimenticias y por consiguiente causante en gran parte de los males y privaciones que sufre aquél por falta o carestia de aquéllas».

¡Pobre D. Juan! Aquestes persones que el malfamen no tenen perdó de Deu. Segueix sa carta.

«Aseguro que cuanto de mí se ha dicho relacionado con el asunto de subsistencias, es completamente falso; tanto es así, que estoy dispuesto a facilitar gratuitamente el dinero que se quiera y para la obra que se desee, si alguien a juicio de la Cámara de Comercio, del Director de este periódico, o de quien se crea conveniente, demuestra que desde cinco años a la fecha he intervenido directa ni indirectamente en ningún negocio de compra, venta o exportación, de aceite, patatas, judías, alubias, arroz, trigo, harina, verduras, vino, almendras, carbón vegetal, madera, higos, y otros productos de Mallorca que interesan a la vida del pueblo».

No parla d'es porchs, però segurament s'hen heurá descuidad, porque també deyen que per Capdepera hey havia n'Armengol, comisionat d'ell, que per cada porch que li trobava per embarcá, guañava sis reals. ¡Lo que son ses males llengos! ¿Eh D. Juan? Continúa sa carta.

«Es muy lamentable señor Director que tenga que descender a este terreno».

¡Que un hombre de mi linaje (2) descienda a tan ruin mansión; pero no hay humillación a que en Verga no se baje.....

Segueix.

«Débese sin pérdida de tiempo convocar una reunión de Fuerzas Vivas y de las personas que se conceptúe conveniente o necesario, de la que salga el acuerdo de solicitar áel Ayuntamiento la inmediata realización de un empréstito, cuyo total débesele ofrecer suscrito ya por anticipado; empréstito que deberá ser amortizado en su día mediante arbitrios

que pesen muy especialmente sobre el lujo, la clase rica o toda manifestación de riqueza».

¿Será verdad tanta belleza? (1).

¿Amb equí sa deu havé confesat D. Juan per fe aquesta eucavela? Endevant.

«Si lo indicado ha de tropezar con alguna dificultad de procedimiento, prescindase de ella y soluciónese con el buen deseo, que ya habrá ocasión y momento de vestir con el necesario ropaje de la legalidad lo que hoy debemos sólo cubrir con el del desinterés y del patriotismo».

¡¡¡D. Juan!!! Desinterés va essé sa veneda de ses accions de s'Isleña y patriotismo es no poré conseguí de que sa tal flota seguís essent mallorquina. Punto y sigue.

«Creo inútil decir, señor Director, que para la solución que he expuesto estoy dispuesto (son molts de puestas) a cooperar en la medida a que me obliga mi posición.»

¡¡Bravo!! Yo gallardo y calavera.....

«Deseando vea en lo dicho el deseo de aliviar o remediar un mal y el propósito de ayudar a lograrlo, me muestro agradecidísimo a la benevolencia con que acoja estas líneas y doy por ello las más expresivas gracias.— Juan March.»

Es lectors ja están enterats de lo esencial de sa carta d'el señó March. Noltros no volém aplaudirli ni censurarli, sense antes veure es desarrollo que pendrá sa tal proposició. Es nostro desitj sería darli un aplaus, però com que no sa pot di: *Es blat fins que el tengan dins es sach*, deixám s'aplaus o sa censura per la setmana qui vé.

J. M. R.

Rollets de Carnaval

Estave a La Protectora assegut a una cadira; passa una máscara, hem mira y dich: —¡Ja tench balladora!

Prest ma va agafá a brasset y mes gojós que un missé, la m'hen duch a n'es café.

—Pren cualca cosa angelet.

—¡Mosso! Un doble de cazalla.

—¿Beus alcohol?

—Fatj sa talla.

—¡Que has de fé! Mem aixiquet.

S'aixeca sa mascareta y á dirvós cosa segura, m'arribave a sa cintura; vestida de pajeseta rústica era una monada, entrarem a n'es salón, coneixia tot lo món fent cualca broma pesada, sa música comensá es pas-doble «Molinero» y jo amb bastant de salero prest la vatj abrahoná. Quant li pos sa má a s'esquena, volguentmé fe aumunt, li enfoñ sa má quant li trop un boñy molt mes gros que una vuitena.

(1) Paraules d'es Berbó Inquero.

(1) Paraules d'en Revenjoli.

(2) Axó es de D. Juan Tenorio y no heu pereix.

—¿Que pestes dus aquí dins? (Y ella ma contesta:)

—Uep; poch abusá amb so meu jep que amb éll hey chifi es fadríns.

—¿Qui ets?

—¿No m'has coneguda?

—A dirté sa veritat no sé amb equí m'he afarrat però crech que ets..... boñarruda, per lo tant, fet lluny y futj porque jo no estieh de gresca.

—Homo de Deu. Sem na Xesca.

—¡Sa Jeperuda d'es Putj! ¿Y aquell altre artillerot vestida de cassadora?

—Sa meua pentinadora o sia Na Teresót.

CAP VERJO

¡Tothóm balla!

Teatro Lírich

Sa veuen molt animats es balls de cada diumenje, tot es jóvent que hey vá menja en que estigan desmenjats, molts, amb champañy remuyats de crisis no hen fan memoria ja que aquell ball es La Gloria pues que amb máscaras de mel, gosen y están a n'el Cel .... ¡Verdes planes per s'Historia.

Teatro Balear

Molta jent hey acudeix a ballá valsos de lley. Tant es jove com es vey si está verd aliá es reuneix y revoltant consegueix doná forsa a n'es vapor y un cop que entran en calor venga xispes, a sopá y amb sa máscara a gosá las delicias del amor.

Teatro Victoria

Aquell ball dona alegría y cap mascle es moch arrufa ja que ballant moriria... Es sa jent d'avuy en dia marca burot o baldufa.

La Protectora

Es disaptés fan ballet y com d'acostúm ballám per espassarmós es fret y grumetjám es peizet, provant d'enganxarló a s'am.

Asistencia Palmesana

Es dijous fa un ball potent, que de máscaras s'estiba. Salón curiós y calent hont s'hi balla de valent porque sa Corema arriba.

Excelsior (Antes Sport)

Sa balla amb comodidad, te una jentada faresta, es s'entrada molt modesta y es salón ben adornat.

Jordi 4 5 678

Centro Instructivo (Arraval)

Totes ses catalineres
sa gasten una pesseta
per comprarsé sa careta
y allá ballen falagueres.

* *

Tot es Poble está que balla
polka, danza, vals o tango
y España balla es *fandango*
mentras Europa batalla;
sa necesidad s'encalla,
de fam mos están matant
es que van acaparant
ses subsistencies d'el día ....
ve amb música s'agonia.....
morirém ballant ballant.

ES MASCLE RÓS

D' Inca

Altra vegada *Es Berbó*. ¡NO VA DE BROMES!
Será cert conciudadans, que es nostros admi-
nistradós aquesta vegada laborarán PRO INCA?

Es difícilissim de creura.

Peró precisa es que de moment nostros acauda-
latsjdonin caló a tant bell ideal. Es temps sa cuidarà
de dirmós quins son es patriotas.

No desmais poble pagano y acudeix (com vas
fenthó) a preseneia ets acuerdos y disposicions d'es
nostros representants

Avuy 24 Jané (y sense interrupció), reunít está
es nostro Consistori. Sa dona conta de cert telegrama
del señó Batle de Manacó, fentmós a sebra que
diumenje en so fi de tractá de s'important asunto
de ses substancies, vendrán ets Alcaldes d'es parti-
d de Manacó per conferenciá amb sos d'Inca, y
resoldra en consecnencia; quedant acordat que pas-
si a rebra tan benivolguts visitants, una comisió
d'es nostro Consistori.

Luego li toca per torn a ses obres fraudulentas
d'es carré de Comers y resulta que sa ilegalidad
existeix y tractan de amagarié.

¿Que bufas?

El señó Noguera (D. Juan), diu que ses obres de
referenci van un metro devall es carré de Comers y
considera que no son perjudicials.

¡ALTRE BUFADA!

Señó Noguera!.... ¡D. Juan! Empleará vosté una
nueva clase de metros? Segons un altra señó Conse-
jal y miembro de sa comisió d'obras, son dos metros
y no un que te de extensió es boquete que s'ha fet
devall es carré de Comers.

¡MES BUFADAS!

¿Sabrieu si es sert Señó NOGUERA que cuant
sa comisió d'obras va fe sa visita de referencia a
sa mestre Pedro Juan, sa mestresa ESPERANSA
va manifestá que ses obras havían estat fetas amb
so permis d'es señó?

¿Que vá que per cavostra no midau ses pells
amb metros de tanta llargari?

¿Y ara no veis sant homo, que tot es públich
vos va veura es llautó?

¡Señó Arquitecto! ¡Señó Governadó! ¡Ciudadans
Inqueros! ¡Pajesos y Ciudadans d'es resto de Ma-
llorca!

¡QUI NO TE PADRI, sense betiá queda!

Sa mestresa Esperansa a lo vist tengué PADRI y
es nostro Ajuntament después de regoneixa que en
veritat ses obras denunciadas son ilegals les tole-
ra y tracta de eminará superfinament sa gravedad.

Temps de sobras mos quedá per discuti aquesta
y otras obras fetas solapadament y forá lley.

Finalment sa tracta de sa convenienci d'es des-
cribo parcial lletta Jané (que també jo be consider
indispensable) y daré detalls la setmana qui vé.

BARBÓ

NOTA.—Me descuidava de dirvos que es nostro
Secretari, axi com axi per descuid o peresa en so
deixá de comunicá un acuerdo de s'Ajuntament,
quedá bastant mal parad y es públich fent comen-
taris.

FRASES d'es nostros Concejals en plena sesió.

D. Juan Gelabert, (referintse a n'es Secretari).

—Idó que el fusellin.

D. Francesch Llabrés:—No ma posaria doj.

D. Bartomeu Payeras. (Acertadament y en ter-
mes molt correctas) —Señós Concejals: Suplich cor-
dura y armonia, únich medi de que poguém fe algo
útil.

Altre nota.—ATENCIÓN: ¡Señós Concejals! No
cregueu *ni mucho menos*, que sa misió, de sa junta
d'obras siga nova p'es bé particulá de un o altre,
ni per sas adsigencis d'es Gefe per pur compromís.

—¡NO SENÓS!

Tot aquell individuó que no siga apta pes carrech
que se li confia, procedeix sa dimisió y será molt
mes convenient que Inca quedi sense junta d'obras,
que teniré y consenti abusos.

Per ventilá aquests asuntos y apurá responsabi-
lidads, existeix Autoridad superió a n'es nostro
Ajuntament y tenim Tribunal de Justicia.

LLORENS BELTRÁN

BERBÓ

Ses cosas clares

Cuant l'añy passat posaren «Es Gallet»
amb patatas, vaitx promete no torná escriure
may mes a cap periódich satírich, però coneguent
un refrán francés que diu: «*L'homme propose et le temps despose*» vatj afeji a sa
meua promesa, «si no mi obligan ses circuns-
tancias».

Aquestes no s'han fet esperá molt y de-
but a ellas, he agafada sa ploma per relatá
un fet que molts de lluchmajorés, encare que
siga únichament per curiosidad, desitjen co-
neixa.

Serien les 10, poch mes o menos, de di-
sapte dia 26 d'es que corrém, cuant sa pre-
sentá a sa meua cotxería D. Sebastiá Mulet
Contestí (a) mestre Reus, concejal maurista
y sostenguerem es sigüient diálogo:

—Tench desitjos de conversá amb tú—
ma digué mestre Reus.—Ja vos escolt (li
vatj contestá).—He vist qué m'han tornat
posá demunt es Foch y Fum y voldria sebre
si has estat tú.—Vos don paraula que no
tench art ni part amb aquest asunto; però
com aquest señó degué creure que sa meua
paraula valía, tant poch com sa d'un mestre
de sabaté que fa es trebay a roda, y que s'au-
ment de jornal qua promet es dilluns a n'es
seus oficials los ho nega es disapte, va insis-
tí que s'escrit era fet meu o be que jo sabia
qui era s'autó y l'hey havia de dí y que no
aniria a altre part mes que a cameua per
orientarsé.—A n'aquest matonisma d'el señó
Mulet vatj contestá:—Encara que conequés
s'autó, no vos ho diría.—¡Ja mos trobarém a
un altre puesta!—Citau puesto, día y hora y
si d'es dos en falta un a sa cita, no seré jo.—
Ma estraña que a un homo com jo que no
som polítich m'hajen de molestá demunt es
Foch y Fum. Si som concejal, es perque es
meus varen volé per forse que heu fos.

Axó es en sustanci lo que va passá entre
mestre Sebastiá Reus y es que aquestas lí-
neas escriu.

Es motiu de feró estampá en lletres de
mol-lo, es perque es públich sensat puga jut-
já en coneixement de causa entre un conce-
jal maurista que no es polítich y un servidó;
y ademés per evitá que per ignorancia o ma-

la fe, donin torsudes interpretacions a s'asun-
to de referenci.

Juan P. Mut Puigserver (a) Patró
Lluchmajó 29—I—18.

Fum d'estampa d'Artá

Donám un aplaus a D. Toni Esteva auté
de s'apofitosa fuya de la cual si es Poble es-
tudiave es seus fins y afestes, segurament
canviaría de pensá y fería frente a ses bru-
tós indigne que s'han fetes a ses batlerías an-
teriors.

«Llevant» de día 3 de Jané contave ala-
banses d'es passat Batle; antes creyem si
eren jermans, però avuy vehim que es un
privilegiat, perque tot cuant diu, no mos so-
na relatiu a s'administració, projectes y dis-
tribució d'aigos. Si «Llevant» demostrás clá
lo que diu, pentura mos posariem a n'es seu
costat però mentras no mos aclaresca lo tant
dit per noltros y ultimament per ses fuyes de
D. Toni Esteva, li dirém que escriu sols per
escriure y que mes li agrada es *chocolati es-
pés*, que ses cosas clares.

S'inalfabetisma que pateix es Poble, no
li permet fersé cárrech concret de lo que
diuen ses brillants fuyes de D. Toni Esteva.

Tretse concejals tenim amb s'ánima da-
péga, y no importa parlá mes d'incapacidad,
pues es dos sobresalientes son *San Jusepet y
San Bruno*.

¡Señó Batle! Va per tres vegades que li
parlám d'es llums. Si no gestiona aquest
asunto, imíti es seu colega de Palma que per
menos va entregá sa vara.

Veureu com resoldrá s'asunto de liquidá
es quatre añys d'atrasos. Noltros tenim es
projecta fet y si no mos agrada es seu, dona-
rém a coneixa a n'es Poble es nostro y éll
dirá quin está mes amb relacions de parcia-
lidad y de fe menos vots per fé copos com es
derré que ha fet es nostro venerable señó
D. PEDRE EL CÁNDIDO y es seus apostols que
predican s'evanjeli de Sant March abaix de
sa mes indigna hipocresia.

Nota.—La setmana qui vé parlarem un
poch d'es nostros acaparadós, els quals son
pitjó que en *Verga*.

Un petit Capitó

ESTELLICONS

De Buñola

Dia 10 sa constituhi es nou Ajuntament y quedá
elegit Alcalde per majoria de vots es joven D. Vi-
cens Rosselló a n'equi d'ám s'enhorabona.

Per primera vegada ha pres sa vara de mando y
com es jove, esperám de éll que ferá justici y admi-
nistració que es poble molt heu desitja.

En primé lloch li feim present que dugue per
norma y pes bé comú y general se lley de subsis-
tencies que ja se fa necessari perque es botigués ta-
yen y cusen d'es modo que los dona le gane; volen
goná lo que no está a sa lley essent imposible sa
vida d'es pobre trabayadó y perque vejeu si fan lo
que volen, sa sal (segons un botigué) se pot vendre
a una pesa de quatre es kiló, pues es qui en vol
posá a s'olla l'ha de pagá a un real y axi com es sa
sal son es demés articles.

Por lo tant señó Alcalde, posau remey a n'
aquests abusos, y es poble vos aplaudirá es vestro

procedí y si no ni posau, vos voreu censurat per tot es vecindari (uenos d'es botigués) y malahirán a' hora amb que vos elegiren Alcalde.
Preniu un consej d'un..... beneit.

Corresponsal

D'Alaró

A n'es qui esperan Sa Biblioteca

Vigorosos companeros: Diumenje passat aprofitant es dia de descans, vatj teni sa complasensi de visitá mumpare allá devés es Puig de Galetzó, y mentres dinavem engolintmós una bona escudella de sopas escaldades a lo carboné, asseguts devall una ramuda auzina, parlarem llargament de ses rostras aspiracions y asuntos mes o menos relacionats amb so poble d'Alaró.

Respecta a sa meua carta, no hey tengué res que di, però que ha atés sa meua poca edad y experienci, me mirás amb mesclarmé amb asuntos delicats com son ets administratius y de política fonda y cuant menos, no tenguent datos concrets y definitius. Per lo mateix me recomana que vos supliqui calma ahont aquesta lleña que volen estellá perque es sa mercada amb sa vistosa placa de lleña política sa mes gropa. sa que sa beu mes es cops y primé rebenta es cap de sa massa que no obrin brexa es tescons mes refinats, amb aquesta calidad diu mumpare, sempre he tengut pérduas no poguenthi treura es jornal. Per lo mateix es d'es paré que vos donará mes bon resultat es sistema denunciatori, contra es contraventós de sa llej y que an veni tractareu de mes aprop ets asuntos que sols sa porren parlá de tú a tú, com sa sol di.

Coralment vos apreciam sa convidada igual de haverli ensaborida, y frisám d'escloveyá qualque noveleta de sa desitjada Biblioteca.

Vostro afectissim amich,
Un fuy d'es lleñaté

D'es Pont d'Inca

Es balls de «Can Bayé», sa veuen animats de máscaras y minats de rumbosos.

La Valenciana feya ses delicias de sa vetlada ballant amb en Jordi de Son Salas, n'Andreu Baix-Sol, en Miquel de Son Fuster, en Sebastiá de sa Botiga Nova y n'Enrique.

A n'es final tots li volien pagá es caramellos.

Y fumant habano puro
tots cinch feyen teresetes
fent de rumbosos de suro.
Cuatre firaren un duro
y en Baix-Sol, dues pessetes.

D'es Secá de la Real

Camí de Son Serra anaven diumenje a vespre venguent d'es Secá, en Jordi Rollet y en Bernat Clá, (municipals) sostenguent es siguient diálech:

—Que vols que et diga Bernat. En Juanet mos convidá a un ball y ja hagués pogut di a n'es vetlatori d'un mort.

—L'amo de «Can Càñellas» han te sa culpa

—S'únich causant es l'amo de «Can Ribas».

—¿Y que es creu essé l'amo d'es poble?

—Molta pó tenia éll; figuret que per sorti, casi casi ha fet entrá es cotxo dins es café.

—Axí un'altre vegada estarán alerta, amb so fé el contrari a n'es jovent.

—Y de tals impertinencies

segóns m,ha dit en Capet,

n'hi arribaren un esplet.

—Ha pagat ses conseqüencies.

D'es pregó catalinero

Diumenje a s'hora y punt indicat, vatj esperá, però no es presentá es dueño ni dueña de sa cartera amorosa.

Es capvespre vatj senti unes nines Hornabeque-ras que preguntaven a n'es seus respectius pollos si eren ells que l'havien perduda.

—Meua, (contestá un d'ells). Y ma sap greu no p'es billet de cinquanta pessetes que hey duya, sinó per ses teues amoroses cartetes. (Aquí ella es posá a plorá). No ploris.

—Péro el Kaiser Pellasso s'heura enterat d'alló y hey heura un ultimatum.

Mes tard vatj rebre una tarjeta que deya. «Esta noche le espero alas 11 en el Borne de la Pruna. Su affmo., XX.» Però com jo ja som majó d'edad y no m'agraden ses prunes, he resolt tornarlós citá per diumenje qui vé a sa mateixa hora y si no acudeixen, la sortearé entre es lectors d'es Foch y Fum.

Kaiser Pierrót

Retay

De «La Ultima Hora» de dimars 21 de Jané

Nuestro colega «La Almudaina» sabe por conducto de D. Juan March, que la mayoría de accionnes de «La Maritima» han pasado a manos de dicho señor, y por lo tanto, la flota menorquina seguirá la misma suerte que la mallorquina.

Axó deu essé es patriotismo que D. Juan March señala a sa seua carta.

¡Te conozco naranjero!

Rareses

¿No sería posible, sobre que es lo que va a fé Es Tintoré amb na Set Sentims per derrera s'Escola graduada?

Pareix mentida que un pollo s'afferri amb una endiota de 60 anys, que ben aviat s'haurá de manteni de pancuitet, perque es seu barrám ja sa despedeix a la carrera.

Lo bo es que aquest tenorio s'entretén amb Sa Viudeta, sabent que ella no vol sobre res d'ell.

Na Set Sentims, Sa Viudeta
y es tenorio Tintoré,
si s'entera Sa Jeneta
que d'ell n'está xifadeta
ja s'armará un bon fasté.

De Manacó

D. Francesch Gomila Vadell Alcalde de Manacó amb atent B. L. M., mos convidá a sa reunió que per tractá de s'important asunto de ses subsistencies, tendrá lloch dia 1 de Febré a les deu y mitja a n'es salón d'actes de sa Diputació Provincial.

Agrahim s'atenció y alabám s'iniciativa.

També hem rebut es balans de l'añ 1917, el cual está ben detallat y específicat, cuyos comentarios deixám a cárrech d'es ciudadanos manacorins.

Frescura

Menos educació tenen es superiós que es subordinats avuy en día.

Maialt jo a l'Hospital, es meu superiós rebé una carta per mi, y enloch d'entregarlém, la lletji y l'esquinsá. ¡Axó es una canallada que rebaixa mes y mes es poch criteri y educació d'es qui la comet.

Per lo tant Toni Claret
una altre pich mirathi
y si cartes vols lletji
heu has de fé amb mqs secret.

Protesta

Amb aquests lletés, es un escandol. Dilluns passat varen essé set es denunciats per haveriós trobat algo a sa llet, però com que los posen multes desde una pesseta fins a deu reals, encare hey fan gananci y venga multes.

Per fé justicia amb oncret,
es cadafos li han de pendre
y may mes deixarni vendre
perque axó, ja es UNA LLBT.

UN AÑY A S' ARGENTINA

Teatro Lírich. Compañía de Opereta,

Calculáu lo molt que agrada
que vengué per deu funcions
y mos hi ha fet temporada.
Hey acudeix tal jentada
que hasta s'umplen es recós.

Es Pintó del día

—¿Ja has pintat es carretó?
—Are mateix l'hey he duit,
y el deixará superiós
en Tomeu Gay es pintó
Plassa Sant Antoni 8.

Conquistador n.º 16—Palma

Tacos, bollets y tableros
que no heyá qui los super,
y uns billars de los primeros
dignes d'es caramboleros
construeix en Nadal Ferrer.

UN BILLAR. Per informes: Conquistador n.º 16

Está amb bona condició
y surt net tot lo que hey tiren
y el venen amb ocasió
barato per sa rahó
de que es dueños se retiren.

— 196 —

Llor. —Tu vas bsn emblenquinada...
Pareixes amb s'empolvada
un peix enfarinoat.

Fran. —No es vé, no m'hen he posats.

Llor. —Ell jo no som sord de nas.

¡Saps quina pudó que fas!

Fran. —Ets d'es mes etsajerats.

Llor. —¡Quina oló de pops d'aquells...

Fran. —No síes carabessetes.

Llor. —¡Ja hem pots dú dues monjetes
per taparmé ets oronells!

Fran. —Vaje Llorens. (Llor. sa tapa es nas).

Bet. —Te rahó.

¡Qui ha vist may tal porearía!

Llor. —Ves a sa bugadería
y netetjet amb sabó.

Fran. —Criminal. (Plorant).

Llor. (Agafantli una mà). —Encantadora.

Era una broma tontota.

Ale; síes bonetlota

y aixuguet sa regadora.

Fran. —¿Sa regadora?

Llor. —Ets uyets

— 193 —

Bet. —Vaje no m'hen parlis pus
que sa panxa ma fa mal.

Fran. —Vos dich que te capital.

Bet. —¿Y tú tants de garróns dus?
Si de essé rich vol da proves
que no et deixi du forats
y puesto que estau xiflats
que et compri unes calses noves.

Fran. —Ell jo no heu comportaría.

Bet. —Francina, ma deixes freda.

Fran. —Y si les dugués de seda
ni hasta les m'assetjaria.

Bet. —¿Bugadera y miras prim?
Ell t'hompare amb Gloria sía
hasta hem comprá una camía,
per no veurém dú verrim.
Y també unes trobigueres
p'es meu sant ma regalá.
A n'axó dich jó estimá.

Fran. —A n'axó jo heu dich... grolleres.

Bet. —¡Mira Francina...! (Agafant seser-
molles)

Fran. (Aixicantsé). —¡Mumare!...

Fumassa Lluchmajorera

Ja, ja, ja, ja, ja, ja, ja.
Ma fe riure es ventadó
que sa senre va ventá
a mestre Sebastiá
concejal de Lluchmajó.

Señó Directó de FOCH Y FUM.

Molt señó meu y. ... seu. Li agrahiré me permeti
fasse es meu debut dalt ses columnas d'es «fogueró
mallorquí» per doná quatre perfums a cert conce-
jal sabaté, falt de cultura, de educació y d'una al-
tre cosa que avuy per prudencia call però que diré
un altre dia, si aquest señó amb ses seues inocenta-
des impropis de tot un *industrial*. ... *sabaté* ma obli-
gue a n'aixó.

Nada menos que una algarada bastant alta de
punt va promoura disapte passat en *Maura Lluch-
majoré*, empeñantsé (ni si fos un *polizonte*) en so
descubrí s'autó o autós d'unes quantas cusigoyes
que se li feya es FOCH Y FUM quedant a sa altura,
amb ses seues brevuconades y matonisma, d'es *pin-
chos camaronés*; (y que mos dispensi aquesta part
de sa sociedad sa comparació).

De seguí mestre Sebastiá Reus amb ses seues
intemperancis, mos na alegrarém la mar, y ja may
li porém agrahi bastant es seu procedi, tota vegadé
que mos proporcionarà elements de crítica bastants
per dedicarli sovint sovint, axí de ordinari, algunes
llamarades de foch vermey.

Y sempre es un consol teni que escriure algo.
Encare que aquest algo sigue. .... aigo.

Verdad

De Sólle

Va per sa cuadrilleta de *burladoras* d'es carré
de Mirto, que perque es miray les engana, ja sa
creuen essé *modelos de belleza*. Entre elles n'hi ha
una que pretén de teni sa vista guapa, y perque a
n'es carré de Cristóbal un *pollo* la mirá, ja es creu
ella que es quedá xiflat.

Tot axó son *ganes de mascle* y si el desitjen ben
cumplit, que posin influencia a n'es municipal Co-
rona, el cual los na sercará un floret de ben cum-
plits y afavorits, ja que ell sap el dimoni ahont sa
colga.

Sinó que posi prospectes
per dins sa ciutat de Sólle
diguent: «Sa lloga una polla
carregada de defectes».

Reclams

A s'asunto d'en Rafel y na Set Pomes, escriviuló
mes clá, perque no l'hem entés.

S'autó de s'article titulat «Es crit de ses peixe-
teres», que fasse el favó de passá per sa nostra Di-
recció y l'hey publicarém la setmana qui vé.

De Esporlas

Tenim un jove que segons creim tots va a una
posesió que li diuen «Son Malferit» per pendre ba-
ños de piñol. A una posesió vehinat que li diuen
«Es Vergé», tenen llogades per cohi ollives a varies
dones externes o sien de porcho. Dit jove anant a
veurerlés es vespres juntament amb sos misatjes de
«Son Malferit», s'enamorá d'una de ellas, apesá de
que ell festetja; però amaganthó a n'aquella pobre
dona ja heu crech que arreglaren cualqué cose. Ja
poreu veure si hey está gojós aquest jove tenguent
a tanta dona enamorada, però no hey estará tant
hen sobre que ella s'hen riu d'ell amagantli que es
casada y te ja cinch infants.

¡Pobre Juan! ¡Ets un barret de riayes! Per paga
saps que tens s'esquena de ample! Tothóm fa es fas
demunt tú: mira la setmana qui vé, ta diré cualque
cosea mes y axí podrás veura si ets escrits que sa
envien a n'es FOCH Y FUM, surten o no sa mateixa
setmana y si es que hey escriuen son o deixen
d'essé.

Juan jo ma despedesch
fins la setmana qui vé.
Creumé que ta diré coses
que et penses que no les sé.

D'ets Hostalets

Ja va per tres vegades que han hagudes de per-
fumá ses *Borrugas* amb so FOCH Y FUM; moltes
d'aitres també heu necesiten, però elles amb sa *ca-
ra de papa* que tenen, assesiarien un mort de fam.

Ja com a detective, m'encarregaré desde are, de
corretji ses injusticies *femeniles* que cometen varies
carabasseres nines que frecuenten es Teatro Colón
y si volen fé ses coses bé, feisleshi, que lo mateix
m'es armá polémica amb voltros, que amb sos vos-
tros vigilants.

Axó de da carabassa
ja es mes antich que es pastá
y es qui amb voltros vol ballá
pot establí un trast a Plassa!

Upite Negro, (a) Pollo de Palma

De Campanet

Per batles de *roñons*, es nostro poble.
D'ensá que va entrá s'indiscutible y arbitrari
carnívoro (vuy dí, *carnicero*) D. Nadal Pon, reina
s'oscuridad, e impera s'intranquilidad.

Segóns ell; es qui lletji es un imbécil y es qui no
heu saq, es un ase.

Per havé lletjit en *Casetas* «Es Xerrim» a dins
Can Pep Mulet, quinse pessetes de multa y axó
que en Mulet ha estat batle antes que ell. *¿A la jus-
ticia prender?*

¡Señó Batle! ¡Ja pot comprá una grossa de plu-
mins, un barral de tinta y una reisma de papé, per
receptá multas a n'es que lletjiran es FOCH Y FUM,
perque avuy comensám es *rosari* y n'hi há per
rato.

Aconsej a n'en Mulet
que no sia pestenaga
que si aquesta multa pága
demostrará essé un ximplet.

Colau Blau

Couplets de FOCH Y FUM

¡Adiós Isleñaj!

Música de «Adiós Granada»

I

¡Adiós Isleña! ¡Isleña meña!

«La Transmediterránea»

t'ha feta seua.

El mos enverga

aquell *D. Juanito el Flaco*

que te aspecta de *Moraco* ...

y sa jira en dirli ... ¡Vergal!

II

¡Adiós Isleña! ¡Oh flota fina!

que per causa d'en Verga

no ets mallorquina.

No heyá peresa.

Amb sos dobbés t'han forsada

d'ensa que t'has alluñada ...

Mallorca sofreix ... pobreza

ES MASCLE ROS

Couplet per la setmana qui vé: «Es teu
retrato». Música de «Molinos de Viento». (*Ro-
manza de s'Oculista*).

— Vist y versificat per «Es Mascle Ros», —

— 194 —

Bet. — ¡Seu y cús! (Deixant ses ermollés).

Fran. (S'assen). — Ja la tench llesta.

Bet. — Cualca día ferás festa
perque t'inflaré sa cara.

Fran. — No ma venguen amb inflós
perque tench varies amigas....

Bet. — No hey importa que m'ho dígas.

Fran. — Abáns ja m'ho heu dit vos.

(Tocan les vuit d'en Figuera y na Fran
s'aixeca)

Son les vuit y no es aquí.

Bet. — ¿Qu'es? ¿Que ja no estás aplé?

Fran. — Callau. Vatj a empolvarmé
que no es pot torbá a vení.

(Na Fran. tren una polvera y s'empolva)

Bet. — Quant festetjave t'hompere
no ma vatj empolvá may,
ni hasta empleave miray.

Fran. — Callau que llevó no es are.

Tot canvia ¿que uo heu veis

que sa moda es lujo amolla?

Antes es calsons amb ollia

y avuy campanats los veis.

— 195 —

Antes sa coua estirada
sa feyen ses mallorquines
y avuy veis hasta ses nines
que la duen estufada.

Antes....

Bet. — Basta, basta cadenera

que tú en posarté a xerrá

ja no t'hen saps aturá.

Fran. — Are m'entra sa cantera.

(Cantant) — «*Cuando mi madre parió*

*ese canario que canta
quien con su cantar espanta...*»

ESCENA II

FRANCINA, BET Y LLORENS, entrant.

Llor. — Bon vespre. (Treguentsé s'abrich).

Bet. Fran. — Que Deu mos dó.

Llor. — ¿Que has tornada cantadora?

Bet. — Essé un rusiñol sa creu.

Llor. — A poch, poch... que te una veu...

Fran. — ¿Vols dí? (Contesta).

Llor. — (S'assen) — D'emblenquinadora.

Fran. — Tu serás s'emblenquinat (S'aseu).

FOCH COLGAT

ENDEVINAYA

Cau, no te peus y camina,
cap avall és es seu punt,
y may parteix cap amunt
a veure qui heu endevina

(Sa solució la setmana qui vé)

Requiebros, piropos y flastomías

A una *cuinera*: — Adios.... truitera. (Amb
castellá, ja sabeu que vol dí).

A una *brodadora*: — Si has de dibuixá
cap cifra, metllevém sa *tapicera*.

A una *verje*: — Voldria que tenguesses lo
que no tens, y axí no tendrias lo que tens.
(Per informes d'aquest *galimatias*, acudiu a
sa Direcció).

Solució a s'endevinaya passada

Es tipo que vos figurau.

Avis. — Tots es lectors que tengan es
folletí de «Un Viatje a s'Argentina» com-
plet y retayat, poren durló a sa Direcció
y los ho encuadernarém. Si los falta cap
número el poren adquiri a n'es corrent preu
de 5 centims.

S'admeten es folletins fins dia 28 de Fe-
brer.

Imp. de A. Rotger — San Pedro Nolasco, 7.